

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยในบทนี้จะกล่าวถึงกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา จากองค์การบริหารส่วนตำบล 121 แห่ง จำนวน 1,945 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1,373 คน และกลุ่มคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 572 คน (สำนักงานจังหวัดสงขลา หนังสือราชการ, 2542)

2. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1970 : 580 – 581)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ขนาดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน ร้อยละ 6

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{1,373}{1 + 1,373(0.06)^2} \\ &= 231.035 \\ &= 232 \end{aligned}$$

จากจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งหมด 1,373 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{527}{1 + 527(0.06)^2} \\ &= 186.976 \\ &= 187 \end{aligned}$$

จากจำนวนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งหมด 527 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 187 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้
ขั้นที่ 1 สืบค้นและจัดทำบัญชีรายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล และจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล 121 แห่ง จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1,373 คน และจำนวนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 527 คน

ขั้นที่ 2 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 232 คน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 187 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างอำเภอมา 60 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้มาจำนวน 9 อำเภอ จากจำนวน 16 อำเภอ

ขั้นที่ 4 แต่ละอำเภอสุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลมาอำเภอละ 3 แห่ง โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย รายละเอียดดังตาราง 2

ขั้นที่ 5 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สุ่มได้เกินจำนวนความต้องการ จึงได้ทำการสุ่มอีกครั้งหนึ่งแบบสัดส่วน โดยแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลเจาะจง (Purposive Sampling) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่ง จำนวน 3 ตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 232 คน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 187 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่ออำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	อบต.	สมาชิก สภา อบต.		คณะกรรมการบริหาร อบต.	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หาดใหญ่	คูเต่า	22	10	7	7
	นลุง	12	6	6	6
	คลองอู่ตะเภา	6	3	7	7
สติงพระ	บ่อดาน	12	6	7	7
	คูขุด	20	9	7	7
	กระดังงา	14	7	7	7
นาทวี	นาหมอศรี	16	8	7	7
	ปลักหนู	14	7	7	7
	ทับช้าง	24	11	7	7
ระโนด	ระโนด	15	7	7	7
	ตะเคียน	6	3	7	7
	บ้านใหม่	20	9	7	7
จะนะ	คลองเปี้ยะ	22	10	7	7
	นาทับ	29	14	6	6
	จะโหนด	27	13	7	7

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ	อบต.	สมาชิก สภา อบต.		คณะกรรมการบริหาร อบต.	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ควนเนียง	ควนโส	25	12	7	7
	รัตภูมิ	30	14	7	7
	ห้วยลึก	21	10	7	7
ชะบ้าย้อย	ชะบ้าย้อย	21	10	7	7
	บ้านโหนด	15	7	7	7
	ทุ่งพอ	16	7	7	7
สิงหนคร	ม่วงงาม	21	10	7	7
	ชะแล้	9	4	7	7
	ทำนบ	13	6	7	7
เทพา	ท่าม่วง	35	16	7	7
	สะกอม	16	7	7	7
	ปากบาง	13	6	7	7
รวม			232		187

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลกองราชการส่วนตำบล จังหวัดสงขลา, 2542

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา หน่วยที่ศึกษา (Unit of Study) ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแยกเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ดังรายละเอียดตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนของการวิจัย

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1.สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิก อบต. ในจังหวัดสงขลา	- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 4 วัดระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา ทั้ง 3 ด้าน - แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4 วัดระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ. สงขลา ทั้ง 3 ด้าน	- คะแนนจากมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ	- สมาชิกสภา อบต. - คณะกรรมการบริหาร อบต.	- เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)	- ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิก อบต. ใน จ.สงขลา	- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 4 วัดระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา ทั้ง 3 ด้าน - แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4 วัดระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ. สงขลา ทั้ง 3 ด้าน	- เหมือนข้อ 1	- เหมือนข้อ 1	- เหมือนข้อ 1	- เหมือนข้อ 1

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
3.เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกอบต. ใน จ.สงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภา อบต. และบทบาทของคณะกรรมการบริหาร อบต. ตามตัวแปรอายุ, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง, การเข้าดำรงตำแหน่ง, ความรู้เกี่ยวกับอบต., และเจตคติต่อการปฏิบัติงาน	<p>- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 1 ถามข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 1 ถามข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ.สงขลา</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 วัดความรู้เกี่ยวกับ อบต. ของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 วัดความรู้เกี่ยวกับ อบต. ของคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ.สงขลา</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 วัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 3 วัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ.สงขลา</p>	ตัวแปรอิสระอยู่ในมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และตัวแปรตามอยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scale)	- เหมือน ข้อ 1	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05	<p>- การทดสอบค่าที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภา อบต. และคณะกรรมการบริหาร อบต. สำหรับตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน</p> <p>- การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) สำหรับตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป</p> <p>- หากพบว่ามีความมีนัยสำคัญทาง</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือ	ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์ที่ใช้	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
4.แนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิก อบต. ใน จ.สงขลา	<p>- แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 5 ถามข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภา อบต. ใน จ.สงขลา ทั้ง 3 ด้าน เป็นแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด</p> <p>- แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 5 ถามข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหาร อบต. ใน จ.สงขลา ทั้ง 3 ด้าน เป็นแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด</p>	<p>- แนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหาร อบต.</p> <p>- แนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหาร อบต.</p>	- เหมือนข้อ 1	-	<p>สถิติจะใช้วิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe Method)</p> <p>- วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ</p>

เครื่องมือในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบทดสอบและแบบวัดเจตคติ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร รายงาน วิจัย ตำราต่าง ๆ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ชุด ซึ่งชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาและชุดที่ 2 สำหรับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา แต่ละชุดประกอบด้วย 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง การเข้าดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติงานตามบทบาท แต่ละชุดมีจำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) มี 4 ตัวเลือกโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าเลือกคำตอบที่ถูกต้อง	ให้ 1 คะแนน
ถ้าเลือกคำตอบที่ผิด	ให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละชุดมีจำนวน 15 ข้อ สร้างตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้สึก ว่าเรื่องที่ทำนั้นเป็นไปตามข้อความนั้นทุก ประการ
- เห็นด้วย	”	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้สึก ว่าเรื่องที่ทำนั้นเป็นไปตามข้อความนั้นเกือบ ทุกประการ

- ไม่แน่ใจ ” สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ทำนั้นเป็นไปตามข้อความนั้นบ้าง ไม่เป็นไปตามข้อความนั้นบ้างก้ำกึ่งกัน
- ไม่เห็นด้วย ” สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องนั้นไม่เป็นไปตามข้อความนั้นเกือบทุกประการ
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ” สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องนั้นไม่เป็นไปตามข้อความนั้นทุกประการ

ลักษณะข้อความในแบบวัดเจตคติเป็นทั้งเชิงนิมมาน (Positive Statement) และเชิงนิเสธ (Negative Statement) โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ให้คะแนนข้อความเชิงนิมมาน ให้คะแนนดังนี้

- คำถามที่ต้องการคำตอบสนับสนุน (Positive Statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
เห็นด้วย	”	4
ไม่แน่ใจ	”	3
ไม่เห็นด้วย	”	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	”	1

เกณฑ์ให้คะแนนข้อความเชิงนิเสธ ให้คะแนนดังนี้

- คำถามที่ต้องการคำตอบปฏิเสธ (Negative Statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1
เห็นด้วย	”	2
ไม่แน่ใจ	”	3
ไม่เห็นด้วย	”	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	”	5

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 16 ข้อ และแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาจำนวน 52 ข้อ ชนิดของแบบสอบถามเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ส่วน ในแบบสอบถามชุดเดียวกัน ความหมายของมาตราส่วนประมาณค่าแต่ละระดับเป็นดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

สภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด	หมายความว่า	ท่านได้ทำเรื่องนั้นอย่างสมบูรณ์ทุกอย่าง
สภาพการปฏิบัติงานมาก	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นเกือบสมบูรณ์ทุกอย่าง
สภาพการปฏิบัติงานปานกลาง	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นบ้างและไม่ทำเรื่องนั้นบ้างพอ ๆ กัน
สภาพการปฏิบัติงานน้อย	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นเพียงเล็กน้อย
ไม่มีสภาพการปฏิบัติงานเลย	”	ท่านไม่ได้ทำเรื่องนั้นเลย

แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

ตำบล จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

มีปัญหามากที่สุด	หมายความว่า	ทำเรื่องนั้นไม่ได้เลย
มีปัญหา	”	ทำเรื่องนั้นได้บ้างแต่ส่วนมากทำไม่ได้
มีปัญหาปานกลาง	”	ทำเรื่องนั้นได้บ้าง ไม่ได้บ้างพอ ๆ กัน
ปัญหาน้อย	”	ทำเรื่องนั้นได้เกือบเรียบร้อย
ไม่มีปัญหาเลย	”	ทำเรื่องนั้นราบรื่นและลุล่วงไปด้วยดี

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การ

บริหารส่วนตำบล จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

สภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด	หมายความว่า	ท่านได้ทำเรื่องนั้นอย่างสมบูรณ์ทุกอย่าง
สภาพการปฏิบัติงานมาก	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นเกือบสมบูรณ์ทุกอย่าง
สภาพการปฏิบัติงานปานกลาง	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นบ้างและไม่ทำเรื่องนั้นบ้างพอ ๆ กัน
สภาพการปฏิบัติงานน้อย	”	ท่านได้ทำเรื่องนั้นเพียงเล็กน้อย
ไม่มีสภาพการปฏิบัติงานเลย	”	ท่านไม่ได้ทำเรื่องนั้นเลย

แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล

จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

มีปัญหาหนักที่สุด	หมายความว่า	ทำเรื่องนั้นไม่ได้เลย
มีปัญหาหนัก	”	ทำเรื่องนั้นได้บ้างแต่ส่วนมากทำไม่ได้
มีปัญหาปานกลาง	”	ทำเรื่องนั้นได้บ้างไม่ได้บ้างพอ ๆ กัน
มีปัญหาน้อย	”	ทำเรื่องนั้นได้เกือบเรียบร้อย
ไม่มีปัญหาเลย	”	ทำเรื่องนั้นราบรื่นและลุล่วงไปด้วยดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา จำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีรูปแบบของแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิด (Opened Form) และชนิดปลายปิด (Closed Form) เพื่อให้ผู้ตอบได้เสนอแนะข้อคิดเห็นและแนวทางแก้ไข ประกอบด้วยบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ด้าน คือ ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร และบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีและด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน

2. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรวบรวมข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยยึดหลักการสร้างเครื่องมือความสามารถทางด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย

2.1.2 สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในด้านข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล เจตคติต่อการปฏิบัติงาน สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร นำผลการวิเคราะห์หลักสูตรไปสร้างเป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล สร้างตารางวิเคราะห์พฤติกรรมหลักเป็นพฤติกรรมย่อย

และตัวชี้วัดแบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงาน แบบสอบถามสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และแบบสอบถามแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.3 นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.1.4 นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.5 นำเครื่องมือวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ถ้าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เครื่องมือการวิจัยนี้ก็เป็นตัวแทนของกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามใดดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็จะต้องตัดออกไปหรือนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) สำหรับเครื่องมือวิจัยครั้งนี้มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้กลุ่มละ 20 คน รวม 40 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 หาความยากง่าย (Proportion of Difficulty) ของแบบทดสอบความรู้ โดยกำหนดให้ความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.32 – 0.80

2.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน และแบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบชุดต่าง ๆ มีดังนี้

แบบทดสอบความรู้	มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง	0.20 – 0.65
แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงาน	”	0.25 – 0.56
แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา	”	0.75 – 0.93
แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	”	0.34 – 0.87

แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.75 – 0.94
 แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ” 0.28 – 0.90

2.2.3 หาคความเชื่อมั่น (Reliability) โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.2.3.1 หาคความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ ใช้วิธีการหาคความเชื่อมั่นตามแบบของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน 20 (K-R 20) ได้ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.56

2.2.3.2 หาคความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน ใช้วิธีการหาคความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

ผลการวิเคราะห์หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดต่าง ๆ มีดังนี้

แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงาน	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.54
แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา	”	0.97
แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	”	0.96
แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานของสมาชิกสภา	”	0.98
แบบสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	”	0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงประธานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้อำนวยการการศึกษาแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้พลศึกษาอาสาพัฒนาการศึกษา ที่ปฏิบัติงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดประชุมอาสาพัฒนาการศึกษาเพื่อรับฟังคำแนะนำในเรื่องวิธีการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม

3. มอบแบบสอบถามให้พลศึกษาอาสาพัฒนาไปทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม

4. รับแบบสอบถามคืนจากพลศึกษาอาสาพัฒนา ทำการตรวจสอบและคัดเลือกเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC* (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ดังนี้

1. แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง การเข้าดำรงตำแหน่ง ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเจตคติต่อการปฏิบัติงาน

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. หาค่าการทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามตัวแปรอิสระ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง การเข้าดำรงตำแหน่ง

4. หาค่าทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามตัวแปรอิสระ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเจตคติต่อการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Procedure) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe Method)

5. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 การคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามใช้สูตร (อ้างถึงใน สมบูรณ์ ชิตพงศ์, 2535 : 465) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การคำนวณหาความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ ใช้สูตร (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 129) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของแบบทดสอบแต่ละข้อ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด

1.3 การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบทดสอบความรู้ แบบทดสอบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน และแบบวัดเจตคติ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2540 : 173) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
	X	แทน	คะแนนรายชื่อของแต่ละคน
	Y	แทน	คะแนนรวมของแต่ละคน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของ X
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของ X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของ Y
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของ Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X และ Y

1.4 การคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ ใช้วิธีหาค่า r (K-R 20) ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (อ้างถึงใน ชิดชนก เิงเขาว์, 2539 : 202) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$r(K - R20) = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r(K-R 20)	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำแบบทดสอบผ่านแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำแบบทดสอบไม่ผ่านแต่ละข้อ (1-p)
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

1.5 การคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α Coefficient) ของครอนบัก (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถามทั้งหมดในแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

มี 2 ประเภท ดังนี้

2.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตร (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 101)

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (Edward, 1974 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (Ferguson, 1981 : 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลบวกของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X^2$ แทน ผลบวกของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่

2.2.1 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบที (t-test)

2.2.1.1 ในกรณีที่ประชากรมีความแปรปรวนเท่ากัน ใช้สูตร (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 162)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงที (t-Distribution)
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2.2.1.2 ในกรณีความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน ใช้สูตร (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538:162)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right) + \left(\frac{S_2^2}{n_2} \right) \right]^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงของที (t-Distribution)
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

2.2.1 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้วิธีการทดสอบเอฟ (F-test) จากวิธีการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) โดยใช้สูตร (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 261)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}, df = K-1, N-K$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ เอฟ (F-Distribution)
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	K	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2.2 การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ หลังจากพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe Method) โดยใช้สูตร (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 266)

$$F = \frac{(\bar{X}_i - \bar{X}_j)^2}{(K-1)MS_w \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)
	$\bar{X}_i$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_j$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มที่ 2
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	K	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา
	n_i	แทน	จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ 1
	n_j	แทน	จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ 2